

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.665/2019/5.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Patócs Ilona ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Borbély Boglárka ügyvéd)

A per tárgya:

Sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 52.Pf.637.374/2018/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.P.87.568/2017/22.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését - az eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek összesen 195.000 (százkilencvenötezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt, összesen 460.000 (négy-százhatvanezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint, az alperes által működtetett televíziós csatorna „...” című műsorának 2016. szeptember 9-i adásában elhangzott, hogy... a felperesen keresztül tart kapcsolatot bizonyos politikusokkal, illetve a felperesen keresztül küld nekik pénzt. Az ugyanaznap sugárzott „...” című műsorban az előbbi állítással összefüggésben a felperes arca és hangja is látható, illetve hallható volt. A felperes a forgatócsoportnak megtiltotta képmásának és hangjának a megjelenítését. Az interneten a tenyek.hu oldalon elérhető adásban elhangzott a felperes neve és utána láthatók a felperesről készült képfelvételek, amelyeken a felperes arcát „kikockázták”.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a képmáshoz és hangfelvételhez fűződő jogának megsértése miatt 1.000.000 forint, a jóhírnévhez fűződő jogának megsértése miatt ugyancsak 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére. Kereseti álláspontja szerint az alperes kifejezett tiltása ellenére hozta nyilvánosságra az adásban a képmását és a hangját, amely alapján felismerhető volt, és riportként közölték azt a nem nyilvánosságnak szánt beszélgetést, amit az alperes alkalmazottjával folytatott.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a kereset jogalapját, a sérelemdíj összegét eltúlzottnak tartotta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.800.000 forintot és 100.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezése szerint az alperes köteles az államnak külön felhívásra 108.000 forint eljárási illetéket megtéríteni, míg a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 12.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.
- [5] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a perben a bizonyítási teherről a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő kioktatást követően, nem bizonyította a felperes részéről a képmásának és hangjának közzétételéhez való hozzájárulását. Ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:48. § (1) bekezdése alapján megsértette a felperes képmáshoz és hangfelvételhez való jogát.
- [6] A műsorban a felperessel összefüggésben elhangzott közlés kétségtelenül a közügyek szabad vitatásával állt összefüggésben, azonban az nem értékítéletnek, hanem tényállításnak minősül, amelynek valóságát a perben az alperes ugyancsak nem igazolta. Ezért az alperes a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján a felperes jóhírnévét sértette meg.
- [7] A sérelemdíj összegszerűsége körében az elsőfokú bíróság annak rögzítését követően, hogy a jogsértés tényén kívül további hátrány bizonyítása nem szükséges, a felperes által előadott hátrányok körében értékelte, hogy a felperest a sérelmes közlés miatt többen felismerték; zaklató volt az alperes részéről eljáró forgatócsoport viselkedése; illetve olyan betegségben szenved, amely miatt az adott helyzet felismerésére nem volt képes és kihasználta ezt az állapotát; nem akart szerepelni a médiában és rosszul érintette a felvételkedzés, illetve annak módja. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság a képmáshoz és hangfelvételhez való jog megsértése miatt 1.000.000

forint, a jóhírnév megsértése miatt 800.000 forint összegű sérelemdíjat tartott megfelelőnek a felperest ért sérelem kompenzálására.

- [8] A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és az alperest a felperes részére 40.000 forint másodfokú eljárási költség, az államnak 144.000 forint másodfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte, és rendelkezett a további 16.000 forint fellebbezési illeték állam által való viseléséről.
- [9] A jogerős ítélet indokolása szerint az alperes a felperes személyhez fűződő jogait bizonyítottan megsértette. A kép- és hangfelvétel elkészítéséhez és közzétételéhez a hozzájárulásnak kifejezettnak és határozottnak kell lennie, kiterjesztő értelmezésnek nincs helye. Ezért a jogsértést nem zárja ki önmagában az alperesnek az a hivatkozása, hogy a felperesnek a felvételkészítés körülményeiből tudnia kellett, hogy vele interjú készül, ami nyilvánosságra fog kerülni. A felperest rögzítő kép- és hangfelvétel esetén a televízióadások egyike esetében sem volt megállapítható, hogy a felperes a felvételek készítéséhez és közzétételéhez hozzájárult. A jóhírnév megsértése ugyancsak bizonyított volt, e tekintetben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokaira csupán visszautalt.
- [10] A sérelemdíj összegszerűsége körében a másodfokú bíróság álláspontja szerint az adott esetben az alperes - országos jelentőségű médiumként sugárzott műsoraiban - rendkívül széles körben tette közzé a felperesről készült felvételeket és fűzte azokhoz a sérelmezett közléseket, amely felvételeket jelenleg is tárolja és hozzáférhetővé teszi bárki számára az interneten. Mindez különös jelentőséggel bír a felperes személyének megítélése, a környezetére gyakorolt hatás szempontjából, amelyre a felperes is hivatkozott. A nagy nyilvánosságra és a felperes által a jóhírnév megsértése körében előadott hátrányokra, mely szerint barátai, ismerősei rosszallásukat fejezték ki, megbotrántkoztak, a lakóközösség is bűnözőnek bélyegezte, a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése alapján történt helyes mérlegelése alapján állapította meg a sérelemdíj összegét, amelynek sem felemelésére, sem leszállítására nem látott okot.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a kereset teljes elutasítása, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatása és az alperest marasztaló összeg 300.000 forintra való leszállítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését, 2:48. §-át és 2:52. §-át. A képmáshoz és hangfelvételhez való jog megsértése körében az alperes azt hangsúlyozta, hogy a felperesről készült felvételek több ember jelenlétében, az alperes munkatársai és a felperes közötti beszélgetések közben készültek, amelynek során a felperes számára nyilvánvaló volt, hogy az alperes interjút készít vele. A felperes semmilyen módon nem igazolta, hogy megtiltotta a róla készült felvételek közzétételét. A kifogásolt közlések pedig nem valótlanok és nem sértők, ezért a jóhírnév megsértése nem állapítható meg. A jogerős ítélet a bizonyítékok téves értékelésével állapította meg a sérelemdíj összegét. A felperes nem tett olyan előadást, amely alátámasztotta volna azt, hogy az igényelt összegű sérelemdíj mennyiben alkalmas az őt ért nem vagyoni hátrány hozzávetőleges kiegyenlítésére, nem igazolta, hogy a jogsértés személyére, illetve környezetére milyen negatív hatást gyakorolt. Az elsőfokú bíróság pedig tévesen fogadta el ebben a körben, hogy a felvételek készítése során az alperes munkatársai zaklatóan viselkedtek volna, illetve kihasználták a felperes egészségi állapotát, amit az eljárás során csatolt felvételek egyértelműen cáfolnak. A másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdését megsértve nem adta indokát annak, hogy a felperes életminőség-romlása miben és milyen mértékben nyilvánult meg, illetve a megítélt sérelemdíj összege miért alkalmas ennek kompenzálására.

- [12] A felperes elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasítását indítványozta a Pp. 272. § (2) bekezdésére utalással a Pp. 273. § (1) bekezdése alapján; érdemben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Érvelése szerint nem neki kellett bizonyítania a perben, hogy a képmás és hangfelvétel készítését megtiltotta, hanem az alperesnek a hozzájárulás megadását. A megítélt sérelemdíj összege nem eltűzött, és nem feltétlenül alkalmas arra, hogy egy országos médiaszolgáltatót visszatartson hasonló jogsértések elkövetésétől.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálja felül. A jogerős ítéletnek a megítélt sérelemdíj összegét meghaladó keresetet elutasító rendelkezése felülvizsgálattal nem volt támadott.
- [14] Megalapozatlanul indítványozta a felperes a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasítását. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a megsértett jogszabályt a jogszabálysértés előadásával a Pp. 272. § (2) bekezdése alapján megjelölte, ezért a Pp. 273. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasításának ebből az okból nem volt helye.
- [15] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.
- [16] A Ptk. 2:48. § (1) bekezdése alapján a képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. E rendelkezés alkalmazása során az eljáró bíróságok helytállóan hivatkoztak arra, hogy a képmás- és hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához a hozzájárulásnak az irányadó joggyakorlat szerint kifejezettnak kell lennie, a jogszabály kiterjesztő értelmezésének nincs helye, és az alperest terheli annak bizonyítása, hogy a kép- és hangfelvétel elkészítéséhez és nyilvánosságra hozatalához a felperes kifejezetten hozzájárult.
- [17] A perbeli esetben a csatolt és a kifogásolt műorrészleteket tartalmazó felvételek alapján a Kúria azonban az eljáró bíróságok megállapításától eltérő álláspontra jutott. A felvételek alapján az volt megállapítható, hogy a "... " című műsor adásában a felperes az alperes munkatársának az elé tartott, jól látható „...” emblémával ellátott mikrofonba nyilatkozott, majd annak befejezését jelezve „Na köszönöm szépen, viszlát” közléssel búcsúzott. A felperes a "... " című műsorban leadott riportban is a bíróság folyosóján az elé tartott mikrofonba az alperes munkatársának készséggel nyilatkozott. Mindkét felvételtől egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a sajtónak tett nyilatkozatai során ráutaló magatartással kifejezetten hozzájárult képmásának és hangfelvételének a nyilvánosságra hozatalához. Köztudomású tény ugyanis, hogy ha valakivel a sajtó munkatársa riportot készít az a nyilvánosságra hozatal céljából történik. A felperes az alperes munkatársának készséggel nyilatkozott, a nyilatkozattétel elől nem zárkózott el, tiltakozását nem fejezte ki, sőt az egyik felvételen láthatóan a nyilatkozat befejezését követően köszönetet is mondott. Mindebből a Kúria arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes kifejezett hozzájárulásával történt képmásának és hangfelvételének a nyilvánosságra hozatala. Amennyiben a felperes azt állítja, hogy a kép- és hangfelvétel felhasználását kifejezetten megtiltotta, a bizonyítási teher megfordul és a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte volna az állításának bizonyítása. Ugyancsak a felperesnek kellett volna az előadását is bizonyítani, hogy olyan - konkrétan meg nem nevezett - betegségben szenved, amely megakadályozta abban, hogy a nyilvánvaló interjú készítés tényét felismerje. A felperes mindezekre vonatkozóan azonban csupán előadást tett, bizonyítást nem ajánlott fel és az elsőfokú bíróság sem folytatott bizonyítási eljárást. Ezért megalapozatlanul rögzítette az elsőfokú bíróság a tényállásban azt, hogy a felperes az alperes forgatócsoportjának megtiltotta arcának és hangjának a megjelenítését. Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a perben kifogásolt

adásokban nyilvánosságra hozott interjú kapcsán a felperes Ptk. 2:48. §-ában védett képmáshoz és hangfelvételhez való joga nem sérült.

- [18] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít, vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.
- [19] Az elsőfokú bíróság - másodfokú bíróság által helyes indokaira utalással helyben hagyott - ítéletében úgy állapította meg a felperes jóhírnevének sérelmét, hogy a sérelmezett közlést sem a kereseti kérelemnél, sem az ítélet jogi indokolásában nem ismertette, csupán a tényállásból tudható meg az, hogy a "... " című műsor 2016. szeptember 9-i adásában elhangzott, hogy "... a felperesen keresztül tart kapcsolatot bizonyos politikusokkal, illetőleg a felperesen keresztül küld nekik pénzt". Az idézett közlést a keresetlevél tartalmazza.
- [20] A csatolt DVD felvételekből megállapíthatóan a következők hangzottak el:
A "... " című műsorban nyilatkozó ... cáfolta, hogy pénzt kapott volna Portik Tamástól, de elismerte, hogy dolgozott a "gyilkosságért elítélt maffiavezérnek" kapcsolattartóján keresztül, sajtófigyelést végzett. Az adásban ezt követően a felperessel készült interjúban a riporter kérdésére, miszerint „Tudja, hogy mit tartalmazott az a boríték, amit átadott neki?” a felperes azt válaszolta „Én nem, a lányom, kinyomtatta a rá vonatkozó részt”.
A "... " című műsorban a felperessel a bíróság folyosóján készült riportban a felkonferálás szerint ... állította, hogy csak sajtófigyelést végzett az elítélt bűnözőnek, ezt követően a felperes nyilatkozatában - annak tartalma szerint - maga is egyértelműen utalt ... való kapcsolattartására.
- [21] Mindkét felvételtől megállapítható, hogy az elítélt bűnözővel való kapcsolattartás tényét és a sajtófigyelést a felperes egyértelműen elismerte, így a kapcsolattartásra vonatkozó közlés valótannak nem tekinthető. Olyan állítás pedig a csatolt felvételek tanúsága szerint nem hangzott el, hogy a felperesen keresztül küldött volna pénzt ... politikusoknak. Miután a perben sérelmezett közlések közül a kapcsolattartásra vonatkozó közlés valóságát a felperes maga is elismerte, a pénzküldéssel kapcsolatban a felperest érintő közlés pedig nem hangzott el, így a másodfokú bíróság tévesen állapította meg a jóhírnév megsértését.
- [22] A kifejtettek szerint a keresetben állított képmás és hangfelvétel védelméhez, valamint a jóhírnév védelméhez fűződő jog megsértése nem állapítható meg. Jogsértés hiányában a Ptk. 2:52. §-a alapján előterjesztett sérelemdíj megfizetése iránti kereset alaptalan.
- [23] Az eljáró bíróságok a Pp. 221. § (1) bekezdését megsértve nem tettek eleget maradéktalanul az indokolási kötelezettségüknek. Elmulasztották a csatolt felvételek alapján a kifogásolt és a ténylegesen elhangzott közlések ismertetését, annak szövegösszefüggésben való értelmezését, valamint a kép- és hangfelvételek elemzését. Így a jogerős ítélet a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését és 2:48. §-át megsértve állapította meg a jogsértést és kötelezte az alperest - a hasonló jogsértések esetén kialakult ítélkezési gyakorlattól eltérő, szokatlanul magas összegű - sérelemdíj fizetésére. Miután azonban a per érdemi elbírálásához szükséges adatok rendelkezésre álltak, a Kúria nem tartotta indokoltnak a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [24] Ptk. 2:45. § (2) bekezdés, 2:48. §

Záró rész

- [25] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az eredményes felülvizsgálattal élő alperes ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései szerint megállapított első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [26] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2020. szeptember 23.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző